

1

00:00:14,300 --> 00:00:16,567

Dank u wel, allemaal. Nogmaals welkom.

2

00:00:16,767 --> 00:00:20,267

Kort mezelf voorstellen.

Mijn naam is Sebastiaan De Block.

3

00:00:20,400 --> 00:00:23,867

Ik ben oprichter

van The Ecological Entrepreneur.

4

00:00:24,000 --> 00:00:28,300

Kort even kaderen wie wij zijn, zodat

jullie weten wie jullie dit verhaal brengt.

5

00:00:28,433 --> 00:00:30,833

Wij zijn een bedrijf

dat de doelstelling heeft

6

00:00:30,967 --> 00:00:35,767

om duurzaamheid vanzelfsprekend te maken

door economie en ecologie samen te brengen.

7

00:00:35,900 --> 00:00:39,500

Concreet wil dat zeggen dat wij bedrijven

begeleiden in duurzaamheid

8

00:00:39,633 --> 00:00:41,667

om effectief duurzamer te worden.

9

00:00:41,800 --> 00:00:45,533

Voor ons is het heel belangrijk dat het gaat

over acties te kunnen ondernemen

10

00:00:45,667 --> 00:00:47,933

morgen, overmorgen en de dag daarna.

11

00:00:48,067 --> 00:00:49,433

En daarnaast zorgen we ervoor

12

00:00:49,567 --> 00:00:53,533

dat we ook de impact van duurzame

oplossingen kunnen vergroten.

13

00:00:53,667 --> 00:00:57,433

Het topic van vandaag
is klimaat en duurzaamheid.

14

00:00:57,567 --> 00:01:02,300

Wat zit er allemaal achter en wat kun jij
er al aan doen morgen en de dag erna?

15

00:01:02,433 --> 00:01:06,700

En om dat te doen, hebben we
een relatief duidelijk programma opgesteld

16

00:01:06,833 --> 00:01:10,200

over de wetenschap, de uitdagingen,
waar je kunt beginnen,

17

00:01:10,333 --> 00:01:12,400

wat de stappen zijn
om duurzaam te ondernemen

18

00:01:12,533 --> 00:01:16,033

en duurzamer te kunnen leven als persoon.

19

00:01:16,167 --> 00:01:20,867

Belangrijk is evenwel even te beginnen
met die wetenschap achter duurzaamheid

20

00:01:21,000 --> 00:01:22,567

en alles van klimaatverandering,

21

00:01:22,700 --> 00:01:26,800

aangezien duurzaamheid natuurlijk een thema
is waar heel veel over wordt gepraat,

22

00:01:26,933 --> 00:01:29,433

maar waar heel veel verwarring
over ontstaat.

23

00:01:29,800 --> 00:01:33,767

De wetenschap begint
met het eerste basisconcept te snappen.

24

00:01:33,900 --> 00:01:36,800

Namelijk dat er grenzen
aan onze planeet zijn.

25

00:01:36,933 --> 00:01:40,633

Duurzaamheid gaat niet per se
over het redden van de aarde.

26

00:01:40,767 --> 00:01:42,967

De aarde is een steen in de ruimte.

27

00:01:43,100 --> 00:01:46,867

Duurzaamheid gaat over het beschermen
van onze eigen natuurlijke leefomgeving

28

00:01:47,000 --> 00:01:48,633

waarin we actief zijn.

29

00:01:48,767 --> 00:01:53,967

Het beeld dat je hier ziet, is een concept
van professor Johan Rockström,

30

00:01:54,100 --> 00:01:58,567

dat wil zeggen wat de veilige limiet is
om met de aarde te werken

31

00:01:58,700 --> 00:02:00,467

en wat we aan het overschrijden zijn.

32

00:02:00,600 --> 00:02:05,133

Die overschrijdingen bedreigen
onze eigen leefomgeving.

33

00:02:05,267 --> 00:02:08,100

Een heel bekende daarvan
is klimaatverandering,

34

00:02:08,233 --> 00:02:10,000

de opwarming van de aarde.

35

00:02:10,133 --> 00:02:13,367

Andere zijn biodiversiteitsverlies,
het gat in de ozonlaag vroeger...

36

00:02:13,500 --> 00:02:16,533

Er zijn er verschillende
die je hier afgebeeld ziet,

37

00:02:16,667 --> 00:02:19,900

maar klimaatverandering
is daar fundamenteel in.

38

00:02:20,300 --> 00:02:24,467

Klimaatverandering met beelden zoals deze,
die jullie allemaal kennen.

39

00:02:24,600 --> 00:02:27,000

Dit zijn beelden van een paar jaar geleden,

40

00:02:27,133 --> 00:02:30,800

maar uiteindelijk hoeven we vandaag
maar elke dag de krant open te slaan

41

00:02:30,933 --> 00:02:32,067

en we zien dat soort beelden.

42

00:02:32,200 --> 00:02:36,433

Ik weet niet of iemand het gevolgd heeft,
maar momenteel zijn er in Canada

43

00:02:36,567 --> 00:02:43,467

432 bosbranden bezig. Dat is zes miljoen
hectare aan grond die afgebrand is.

44

00:02:43,600 --> 00:02:46,000

Je kunt je niet voorstellen
hoe gigantisch dat is.

45

00:02:46,133 --> 00:02:49,967

Dat zijn zaken die rechtstreeks
te wijten zijn aan klimaatverandering.

46

00:02:50,100 --> 00:02:52,667

Twee jaar geleden hadden we

de overstromingen in België,

47

00:02:52,800 --> 00:02:55,100
die de Belgische economie
ettelijke miljarden kostten,

48

00:02:55,233 --> 00:02:57,300
maar ook gewoon
enorm veel schade toebrachten.

49

00:02:57,433 --> 00:03:00,667
En zo zijn er meer en meer voorbeelden.
Dus de klimaatverandering is er

50

00:03:00,800 --> 00:03:03,733
en de vraag is:
Wat gaan we doen om die te vertragen?

51

00:03:04,767 --> 00:03:07,267
Hoe ontstaat die opwarming van de aarde?

52

00:03:07,400 --> 00:03:10,833
Die ontstaat door wat we
het broeikasgaseffect noemen.

53

00:03:10,967 --> 00:03:16,600
Ik neem jullie mee naar het middelbaar
of de lagere school voor sommigen,

54

00:03:16,733 --> 00:03:19,300
waar jullie misschien
dit soort beelden wel gezien hebben

55

00:03:19,433 --> 00:03:22,733
van een grote luchtlaag
die over de aarde hangt.

56

00:03:22,867 --> 00:03:25,367
En die luchtlaag moet je
een beetje zien als een deken.

57

00:03:25,500 --> 00:03:30,667
Een deken die in de winter heel dik is

omdat het koud is

58

00:03:30,800 --> 00:03:34,000
en in de zomer net dun is
omdat het anders te warm wordt.

59

00:03:34,133 --> 00:03:35,967
Die luchtlaag heeft hetzelfde effect.

60

00:03:36,100 --> 00:03:39,833
Die zorgt ervoor dat er een bepaalde
basistemperatuur op aarde is,

61

00:03:39,967 --> 00:03:42,667
die we nodig hebben om te leven.

62

00:03:42,800 --> 00:03:45,467
Zonder die luchtlaag
was er geen leven op aarde.

63

00:03:45,600 --> 00:03:50,400
Het probleem is dat we die broeikasgassen
zijn beginnen toe te voegen.

64

00:03:50,533 --> 00:03:54,500
We zijn meer en meer veren
in onze deken beginnen te steken.

65

00:03:54,633 --> 00:03:59,100
Dat is wat je op het beeld ziet. Het
door de mens gecreëerde broeikasgaseffect.

66

00:03:59,233 --> 00:04:01,900
We zijn meer en meer deeltjes
beginnen toe te voegen.

67

00:04:02,033 --> 00:04:05,267
Meer en meer CO₂, methaan
en andere broeikasgassen

68

00:04:05,400 --> 00:04:08,867
die ervoor zorgen dat er
meer en meer warmte wordt vastgehouden.

69

00:04:09,000 --> 00:04:10,967

En dat is de hele uitdaging

70

00:04:11,100 --> 00:04:13,367

rond de opwarming van de aarde
en klimaatverandering,

71

00:04:13,500 --> 00:04:16,500

dat we meer en meer
die broeikasgassen blijven toevoegen.

72

00:04:16,633 --> 00:04:20,433

Dat tempo blijft versnellen momenteel.

73

00:04:20,567 --> 00:04:27,567

We spreken over globaal
ongeveer 48 miljard ton CO2 per jaar.

74

00:04:27,867 --> 00:04:31,200

CO2 is een gas,
dus dat wordt uitgedrukt in gewicht.

75

00:04:31,333 --> 00:04:34,533

Maar dat wil zeggen
dat we gigantisch veel CO2 uitstoten.

76

00:04:34,667 --> 00:04:36,767

Zoveel dat het niet meer tastbaar is.

77

00:04:36,900 --> 00:04:42,267

Als je morgen zelf tegen iemand vertelt:
48 miljard ton CO2...

78

00:04:42,400 --> 00:04:44,767

Wat betekent dat? Dat is niet tastbaar.
Dat is niet duidelijk.

79

00:04:44,900 --> 00:04:48,633

Het is te veel. Dat is heel simpel.
Dat zie je hier op de curve.

80

00:04:48,767 --> 00:04:52,633
De vraag is hoe we dat laten afnemen
en hoe we het laten reduceren.

81
00:04:52,767 --> 00:04:56,467
Er is geen discussie over
dat de aarde opwarmt.

82
00:04:56,600 --> 00:05:01,367
We hebben de afgelopen weken
die anderhalve graad opwarming bereikt

83
00:05:01,500 --> 00:05:07,300
op een globale schaal. Die is er.
Anderhalve graad opwarming klinkt niet veel,

84
00:05:07,433 --> 00:05:10,900
maar dat wil eigenlijk zeggen
dat er extremen van weer

85
00:05:11,033 --> 00:05:13,967
15 graden warmer of 15 graden kouder
kunnen worden.

86
00:05:14,100 --> 00:05:18,200
Wat er bijvoorbeeld toe geleid heeft
dat vorig jaar in India op sommige momenten

87
00:05:18,333 --> 00:05:21,500
de temperatuur 60 graden Celsius bereikte.

88
00:05:22,467 --> 00:05:27,167
48 miljard ton CO₂,
we kunnen dat ook per hoofd uitdrukken.

89
00:05:27,300 --> 00:05:33,633
Per hoofd wil dat zeggen
dat een Belg tien ton CO₂ uitstoot.

90
00:05:34,300 --> 00:05:38,333
Helemaal in het begin vertelde ik al
dat die broeikasgaslaag er is

91

00:05:38,467 --> 00:05:42,067
en dat die aanwezig is om ervoor te zorgen
dat we hier kunnen leven.

92
00:05:42,200 --> 00:05:44,867
Die is daarom niet ontwikkeld,
maar die zorgt daar wel voor.

93
00:05:45,000 --> 00:05:47,667
Wat wil zeggen dat CO2
door de natuur gebruikt wordt.

94
00:05:47,800 --> 00:05:52,267
CO2 is ook normaal en natuurlijk.
Dat is niet uitgevonden door de mens.

95
00:05:52,400 --> 00:05:55,667
Wat wil zeggen
dat we een soort CO2-budget hebben.

96
00:05:55,800 --> 00:05:59,567
Een budget dat we per jaar
zouden kunnen besteden aan onze CO2.

97
00:05:59,900 --> 00:06:03,067
Die beschikbaarheid is twee ton.

98
00:06:03,200 --> 00:06:09,600
Eigenlijk wil dat zeggen dat we als Belg
gemiddeld vijf keer te veel CO2 uitstoten,

99
00:06:09,733 --> 00:06:14,800
waardoor de aarde opwarmt
en we klimaatverandering krijgen.

100
00:06:14,933 --> 00:06:18,667
De vraag is dus: Hoe gaan we
van die tien naar die twee ton?

101
00:06:19,233 --> 00:06:22,500
Je denkt waarschijnlijk nog altijd:
wat is nu een ton CO2?

102

00:06:22,633 --> 00:06:24,667
Want dat is nog altijd niet tastbaar.

103
00:06:24,800 --> 00:06:29,267
Om een beeld te geven, een ton CO₂
is bijvoorbeeld negen keer tanken.

104
00:06:29,833 --> 00:06:34,967
Of ongeveer een half jaar elektriciteit
in een gemiddeld huishouden met vier mensen.

105
00:06:35,100 --> 00:06:39,033
Of dagelijks je telefoon opladen
kost vier kilogram CO₂.

106
00:06:39,567 --> 00:06:42,867
Of 4.000 kilometer
met een reguliere dieselauto.

107
00:06:43,000 --> 00:06:46,500
Of 1.000 kilogram papier.
Of 2,5 keer van Amsterdam naar Rome vliegen.

108
00:06:46,633 --> 00:06:50,733
Negen keer tanken is meestal
het meest tastbare voorbeeld.

109
00:06:50,867 --> 00:06:52,100
Dat is één ton CO₂.

110
00:06:52,233 --> 00:06:57,867
Je mag twee ton CO₂ uitstoten. Dat wil
zeggen dat u 18 keer mag tanken op een jaar.

111
00:06:58,000 --> 00:06:59,167
Dan is je budget op.

112
00:06:59,300 --> 00:07:02,133
Dan heb je nog niet gegeten, niet gereisd,
niks gekocht en niks gedaan.

113
00:07:02,267 --> 00:07:04,967
Dus dat is de hele uitdaging,

114

00:07:05,100 --> 00:07:08,267

omdat het fysisch
onze wereld aan het veranderen is.

115

00:07:08,767 --> 00:07:12,667

Uit die observatie komen natuurlijk
ook heel nieuwe concepten naar voren,

116

00:07:12,800 --> 00:07:15,733

zoals de Europese Green Deal,

117

00:07:15,867 --> 00:07:19,867

die als ambitie heeft
om klimaatneutraal te zijn tegen 2050.

118

00:07:20,000 --> 00:07:23,100

Dat wil zeggen: die CO2-uitstoot reduceren

119

00:07:23,233 --> 00:07:28,967

tot een niveau dat ervoor zorgt dat er
geen verdere opwarming van de aarde komt.

120

00:07:29,100 --> 00:07:32,067

De wetgeving van 2020
heeft een concept gelanceerd.

121

00:07:32,200 --> 00:07:35,167

Daar zit enorm veel power en geld achter.

122

00:07:35,300 --> 00:07:38,167

Maar daar komen ook
heel veel wetten uit naar voren.

123

00:07:38,300 --> 00:07:41,833

Eén van de belangrijkste wetten
die daaruit naar voren komt,

124

00:07:41,967 --> 00:07:45,633

is de Corporate Sustainability
Reporting Directive.

125

00:07:45,767 --> 00:07:51,700
Een wetgeving die jullie rechtstreeks of
onrechtstreeks als bedrijf zal impacteren.

126
00:07:51,833 --> 00:07:56,900
Wat is het? Het doel is om bedrijven
te verplichten om een verslag uit te brengen

127
00:07:57,033 --> 00:07:59,333
over de wijze waarop ze
met duurzaamheid aan de slag gaan

128
00:07:59,467 --> 00:08:03,633
en wat de impact op het bedrijf is.

129
00:08:03,767 --> 00:08:09,267
Waarom? Het doel is om de duurzaamheid
van bedrijven duidelijk in kaart te brengen.

130
00:08:09,400 --> 00:08:13,867
Tot een paar jaar geleden had duurzaamheid
geen juridische definitie.

131
00:08:14,000 --> 00:08:18,567
Het waren vrijwillige concepten
met als gevolg dat je over heel veel zaken

132
00:08:18,700 --> 00:08:20,500
kon zeggen dat ze duurzaam waren.

133
00:08:20,633 --> 00:08:23,367
Door dat nu vast te leggen,
wordt dat vergelijkbaar

134
00:08:23,500 --> 00:08:26,967
en kun je ook zien
wat een bedrijf echt voor impact heeft.

135
00:08:27,367 --> 00:08:30,000
Nu, wie targett deze wetgeving?

136
00:08:30,133 --> 00:08:34,200
Dat zijn bedrijven, grote bedrijven,

die voldoen aan twee van drie criteria,

137

00:08:34,333 --> 00:08:39,933

zijnde 250 werknemers en/of 40 miljoen omzet

138

00:08:40,067 --> 00:08:43,167

en/of 20 miljoen aan activa.

139

00:08:43,733 --> 00:08:46,433

Dat sluit een hele hoop bedrijven uit die kleiner zijn.

140

00:08:46,567 --> 00:08:50,700

In totaal zijn dit ongeveer 50.000 bedrijven binnen Europa.

141

00:08:51,067 --> 00:08:52,333

Wanneer gaat dat in?

142

00:08:52,467 --> 00:08:57,467

Voor de grootste bedrijven van deze groep gaat dat in vanaf januari 2024

143

00:08:57,600 --> 00:09:04,200

en zo verder tot de volgende jaren iedereen geïmpacteerd wordt.

144

00:09:04,333 --> 00:09:05,333

Maar belangrijker,

145

00:09:05,467 --> 00:09:10,067

en dat zorgt ervoor dat veel meer bedrijven ermee in aanraking gaan komen,

146

00:09:10,200 --> 00:09:15,833

is dat het rapporterende bedrijf dat rechtstreeks onder de wetgeving valt,

147

00:09:15,967 --> 00:09:18,200

hun keten moet integreren,

148

00:09:18,333 --> 00:09:24,367

zijnde de upstream value chain,
dus de leveranciers en de klanten,

149

00:09:24,500 --> 00:09:27,867
waardoor duurzaamheid een economische
realiteit wordt voor een bedrijf

150

00:09:28,000 --> 00:09:32,133
om mee aan de slag te gaan,
omdat het simpelweg zal moeten

151

00:09:32,267 --> 00:09:34,867
om te kunnen verkopen aan grote bedrijven.

152

00:09:35,000 --> 00:09:39,100
Dat is de eerste realiteit
die ook voortkomt uit die verandering.

153

00:09:39,233 --> 00:09:44,167
Daarnaast zien we ook wel
dat bedrijven duurzamer willen ondernemen.

154

00:09:44,300 --> 00:09:47,833
Er zijn veel uitdagingen, veel drempels,
veel drijfveren.

155

00:09:47,967 --> 00:09:52,333
Daarom hebben wij een onderzoek gedaan
met 534 bedrijven.

156

00:09:52,467 --> 00:09:57,400
We zijn gaan peilen waarom ze
al dan niet met duurzaamheid bezig zijn.

157

00:09:57,533 --> 00:10:02,833
84 procent gaf aan reeds met duurzaamheid
bezig te zijn en 16 procent niet.

158

00:10:03,767 --> 00:10:04,900
We vonden dat zelf veel,

159

00:10:05,033 --> 00:10:07,700
dus hebben we ook gevraagd:

Waarom? Wat betekent dat?

160

00:10:07,833 --> 00:10:12,167

En wat doe je dan?

Of waarom doe je toch niet zoveel?

161

00:10:12,867 --> 00:10:16,500

Wat bleek? De belangrijkste drijfveer
voor bedrijven om dat te doen,

162

00:10:16,633 --> 00:10:20,100

was belang voor de wereld
en als tweede een groen imago.

163

00:10:20,233 --> 00:10:24,967

Belang voor de wereld is niet per se
een bedrijfskritische reden om iets te doen,

164

00:10:25,100 --> 00:10:30,767

zoals winstgevendheid, groei
of stabiliteit naar klanten toe.

165

00:10:30,900 --> 00:10:33,233

De vraag was voor ons: Is dat sterk genoeg?

166

00:10:33,867 --> 00:10:38,267

We zijn ook gaan bevragen:
Wat doen bedrijven al rond duurzaamheid?

167

00:10:38,400 --> 00:10:40,433

En daar kwam deze tabel uit.

168

00:10:40,567 --> 00:10:43,567

We hebben de drie grootste groepen
toegelicht.

169

00:10:43,700 --> 00:10:49,133

Scheiding van afval, digitalisering
van administratie en flexibel werken

170

00:10:49,267 --> 00:10:51,567

werden gezien als de belangrijkste acties
rond duurzaamheid.

171

00:10:51,700 --> 00:10:54,567

De tabel daaronder zie je
steeds meer afnemen,

172

00:10:54,700 --> 00:10:56,833

maar het komt erop neer dat heel veel zaken,

173

00:10:56,967 --> 00:11:03,567

waar nu de CSRD, de Corporate Sustainability
Reporting Directive, over spreekt,

174

00:11:03,700 --> 00:11:09,533

eigenlijk nog moeten geïntegreerd worden,
dat bedrijven er nog aan moeten beginnen.

175

00:11:09,667 --> 00:11:11,633

Daarom is deze learning snack er ook,

176

00:11:11,767 --> 00:11:16,000

om te tonen dat er via Cevora
door ons opleidingen worden aangeboden

177

00:11:16,133 --> 00:11:18,167

om te begrijpen waar het over gaat.

178

00:11:18,300 --> 00:11:22,133

Deze actie, scheiding van afval, vermoed ik
dat de meesten van jullie ook al doen.

179

00:11:22,267 --> 00:11:24,133

Digitalisering potentieel wel.

180

00:11:24,267 --> 00:11:27,233

Maar als er je morgen gevraagd wordt
om een CO2-analyse te maken,

181

00:11:27,367 --> 00:11:29,333

wordt het toch iets complexer.

182

00:11:30,333 --> 00:11:35,667

We hebben ook gevraagd: Wat houdt je tegen

om met duurzaamheid aan de slag te gaan?

183

00:11:35,800 --> 00:11:40,267

En daaruit kwam vooral naar voren
dat tijd, capaciteit, financiering

184

00:11:40,400 --> 00:11:43,100

en onvoldoende vraag
van share- en stakeholders

185

00:11:43,233 --> 00:11:49,300

ervoor zorgt dat er nog niet genoeg
in duurzaamheid wordt geïnvesteerd.

186

00:11:49,800 --> 00:11:51,800

Als we die drempels samenleggen

187

00:11:51,933 --> 00:11:56,933

met de drijfveren van belang voor de wereld
en wat er effectief al gebeurt qua acties,

188

00:11:57,067 --> 00:11:58,533

komen we wel tot de conclusie

189

00:11:58,667 --> 00:12:03,567

dat die intrinsieke motivatie,
belang voor de wereld,

190

00:12:03,700 --> 00:12:06,300

potentieel gebrek
aan geloof en ondersteuning

191

00:12:06,433 --> 00:12:09,533

en moeilijkheden rond tijd,
capaciteit en financiering

192

00:12:09,667 --> 00:12:14,533

ervoor zorgen dat er momenteel nog geen
geïntegreerde duurzaamheidsaanpak is.

193

00:12:15,167 --> 00:12:17,333

We gaan nu die studie opnieuw doen,
jaar na jaar,

194

00:12:17,467 --> 00:12:20,067

om te zien wat de wet
daar in zal veranderen.

195

00:12:20,200 --> 00:12:23,933

Maar begrijp wel, bedrijven
zijn verder en verder aan het gaan

196

00:12:24,067 --> 00:12:27,400

omwille van de ecologische realiteit
die we allemaal rond ons zien,

197

00:12:27,533 --> 00:12:30,500

omwille van de wetgeving
en omwille van de economische realiteit

198

00:12:30,633 --> 00:12:32,933

die daaruit voortkomt.

199

00:12:33,600 --> 00:12:40,233

Nu, dan is de vraag indachtig al die zaken:
Wat kun jij al doen? Waar kun jij beginnen?

200

00:12:40,367 --> 00:12:42,167

Wij zien daar een heel pad in.

201

00:12:42,300 --> 00:12:45,900

Dat pad begint altijd met draagvlak
en workshops rond kennis.

202

00:12:46,033 --> 00:12:50,033

Daarom ben ik ook blij dat jullie
allemaal zo voltallig aanwezig zijn,

203

00:12:50,167 --> 00:12:53,233

omdat het begint met te begrijpen
waarover het eigenlijk gaat.

204

00:12:53,367 --> 00:12:55,933

Zonder kennis is het heel moeilijk
om draagvlak te vinden

205

00:12:56,067 --> 00:12:58,267
of te weten dat je juist bezig bent.

206

00:12:58,400 --> 00:13:04,200
De tweede stap is een analyse rond CO2
en/of impact waarbij we breder dan CO2 gaan

207

00:13:04,333 --> 00:13:08,633
om jouw impact, jouw voetafdruk als bedrijf
in kaart te brengen,

208

00:13:08,767 --> 00:13:11,933
om zeker te weten waarop je moet inzetten.

209

00:13:12,367 --> 00:13:15,167
Op basis van die analyse
ga je een strategie definiëren

210

00:13:15,300 --> 00:13:16,733
en ga je dat in een actieplan gieten.

211

00:13:16,867 --> 00:13:21,233
Voor ons is dat actieplan fundamenteel.
Dat je weet wat je gaat doen.

212

00:13:21,367 --> 00:13:25,033
Als je weet dat je morgen bij wijze
van spreken je energie moet veranderen,

213

00:13:25,167 --> 00:13:28,867
dan kun je daarmee aan de slag
en kun je iets doen. Daar draait het om.

214

00:13:29,000 --> 00:13:32,100
Een laatste stap is dan
rapporteren en communiceren,

215

00:13:32,233 --> 00:13:35,667
omdat dat je zal toelaten
om te vertellen waar je mee bezig bent,

216

00:13:35,800 --> 00:13:39,367

wat ook potentieel interessant
voor uw bedrijf kan zijn.

217

00:13:39,967 --> 00:13:44,733
Wat we heel graag uitlichten,
is het meten van die huidige impact

218

00:13:44,867 --> 00:13:46,967
aan de hand van die CO2-analyse,

219

00:13:47,100 --> 00:13:51,333
omwille van het feit dat door alles
van klimaatverandering en alle wetgevingen

220

00:13:51,467 --> 00:13:56,200
CO2 een heel fundamenteel vraagstuk
gaat worden in de bedrijfsvoering.

221

00:13:56,333 --> 00:14:00,233
CO2-analyse gebeurt aan de hand
van het Greenhouse Gas Protocol.

222

00:14:00,367 --> 00:14:04,300
Het Greenhouse Gas Protocol is een protocol,

223

00:14:04,433 --> 00:14:07,433
een soort richtlijn die al jaren bestaat

224

00:14:07,567 --> 00:14:11,600
over hoe je CO2 moet meten in een bedrijf.

225

00:14:11,733 --> 00:14:17,033
En hier zie je daar een visual van,
die uitlegt waarover dat allemaal gaat.

226

00:14:17,167 --> 00:14:21,400
Die CO2-analyse wordt opgedeeld
in scope 1, scope 2 en scope 3.

227

00:14:21,533 --> 00:14:27,500
Scope 1, de gele pijl,
is je gebouw en je bedrijfswagens.

228

00:14:27,633 --> 00:14:32,433

Herinner je, ik vertelde net
dat negen keer tanken één ton CO2 is.

229

00:14:32,567 --> 00:14:38,233

Je hebt misschien een vloot van tien wagens,
van vijftig wagens, van meer wagens.

230

00:14:38,367 --> 00:14:42,667

We gaan in kaart brengen
wat daar de uitstoot van is op een jaar

231

00:14:42,800 --> 00:14:45,033

en hoe we dat kunnen veranderen.

232

00:14:45,167 --> 00:14:47,733

Dat gebeurt op al die punten
die je daar ziet

233

00:14:47,867 --> 00:14:52,200

om zeker te weten
of je de juiste dingen onderneemt.

234

00:14:52,333 --> 00:14:55,200

Daarom geven we daar
hier bij Cevora ook opleidingen over.

235

00:14:55,333 --> 00:14:59,433

Dit is niet iets
wat je morgen op je bureau legt,

236

00:14:59,567 --> 00:15:02,300

even invult en een dag later klaar is.

237

00:15:02,433 --> 00:15:06,633

Er moet over nagedacht worden,
vooral ook over wat je daarmee kunt doen.

238

00:15:07,133 --> 00:15:09,933

Dus om dat als kader even mee te geven.

239

00:15:10,067 --> 00:15:14,233

Maar belangrijker,
een CO2-analyse is al een hele aanpak.

240

00:15:14,367 --> 00:15:17,100

Er zijn ook zaken
waarmee je morgen aan de slag kunt gaan,

241

00:15:17,233 --> 00:15:22,033

best practices waarmee je nu kunt starten
om duurzamer te beginnen te ondernemen.

242

00:15:22,633 --> 00:15:27,600

Wij delen dat op in een aantal niveaus.
Van niets doen naar nul CO2.

243

00:15:27,967 --> 00:15:30,967

Niveau 1 is iets wat je morgen
allemaal kunt beginnen te doen.

244

00:15:31,100 --> 00:15:34,300

Als je allemaal als leidinggevende
in je bedrijf actief bent,

245

00:15:34,433 --> 00:15:37,733

kun je eigenlijk gewoon beslissen
om dit door te voeren.

246

00:15:37,867 --> 00:15:39,600

Waar gaat dat bijvoorbeeld over?

247

00:15:39,733 --> 00:15:43,333

Het switchen van energievoeder
en type van energie.

248

00:15:43,467 --> 00:15:47,133

Jullie hebben allen een energiecontract.
Elektriciteit en gas.

249

00:15:47,267 --> 00:15:50,700

Qua elektriciteit kun je simpelweg
de beslissing maken om te switchen

250

00:15:50,833 --> 00:15:55,300

van grijze stroom, een mengeling
van fossiel, nucleair en hernieuwbaar,

251

00:15:55,433 --> 00:15:57,433
naar honderd procent hernieuwbare stroom.

252

00:15:57,567 --> 00:16:02,067
Dat is positief voor je CO2,
maar evengoed voor het klimaat op zichzelf,

253

00:16:02,200 --> 00:16:04,200
waardoor het vrij gemakkelijk wordt.

254

00:16:05,167 --> 00:16:07,900
Dat kun je morgen gewoon beslissen.
Contract.

255

00:16:08,033 --> 00:16:10,933
Recyclage. Evident. Afval recycleren.

256

00:16:11,800 --> 00:16:14,400
Digitalisering. Gemakkelijk.

257

00:16:14,667 --> 00:16:17,867
Aanbieden van vegetarische
of veganistische catering.

258

00:16:18,000 --> 00:16:20,067
Dat vind ik een heel belangrijk voorbeeld,

259

00:16:20,200 --> 00:16:23,000
omdat in België
heel veel gepraat wordt over voeding

260

00:16:23,133 --> 00:16:27,733
en vlees is toch wel een topic
waarop heel gevoelig kan worden gereageerd.

261

00:16:27,867 --> 00:16:32,067
Het gaat er niet over dat je moet stoppen
met vlees of vis te eten.

262

00:16:32,200 --> 00:16:33,200
Dat is niet de boodschap.

263
00:16:33,333 --> 00:16:38,333
Het gaat wel over een deel durven
meer plant-based te gaan

264
00:16:38,467 --> 00:16:43,000
om de simpele reden dat je moet rekenen
dat een gemiddelde biefstuk

265
00:16:43,133 --> 00:16:46,267
15.000 liter water vertegenwoordigt.

266
00:16:46,400 --> 00:16:51,800
Voor één kilogram biefstuk is er 15.000
liter water nodig om dat te kweken.

267
00:16:51,933 --> 00:16:53,767
Dat is gigantisch veel.

268
00:16:53,900 --> 00:16:58,033
Voor één kilogram biefstuk heb je
ongeveer tien kilogram graan nodig.

269
00:16:58,167 --> 00:16:59,733
Dus dat is totaal niet efficiënt.

270
00:16:59,867 --> 00:17:02,533
Als iedereen zou stoppen met vlees te eten,

271
00:17:02,667 --> 00:17:06,100
dan zou ongeveer 80 procent
van alle landbouwgrond vrijkomen

272
00:17:06,233 --> 00:17:10,000
omdat we dat gedeelte nodig hebben
om dieren te voeden.

273
00:17:10,133 --> 00:17:14,600
Op jaarbasis slacht de wereld
80 miljard dieren.

274

00:17:14,733 --> 00:17:17,633

Dus dat zouden we kunnen reduceren.
Dat heeft een enorme impact.

275

00:17:17,767 --> 00:17:22,333

En gewoon puur op evenementen gaat
niemand dat merken als je dat degelijk doet.

276

00:17:23,000 --> 00:17:27,100

Flessenwater in kraantjeswater.
We wonen in België. Degelijk water.

277

00:17:27,233 --> 00:17:30,233

Dan hoef je niet per se water te slepen
van de bron naar de winkel,

278

00:17:30,367 --> 00:17:34,300

van de winkel naar een distributiecentrum,
naar je thuis of naar je kantoor.

279

00:17:34,433 --> 00:17:37,833

Gewoon vervangen.
Dit kun je morgen allemaal.

280

00:17:37,967 --> 00:17:41,933

Niveau 2 is al een stap verder,

281

00:17:42,067 --> 00:17:45,200

waarbij je bijvoorbeeld bedrijfswagens
kunt vervangen door een mobiliteitsbudget.

282

00:17:45,333 --> 00:17:47,867

In plaats van van fossiele wagens
naar elektrische te gaan,

283

00:17:48,000 --> 00:17:49,800

kun je breder kijken naar mobiliteit

284

00:17:49,933 --> 00:17:52,967

om te zorgen dat je mensen met de fiets,
de trein, het openbaar vervoer

285

00:17:53,100 --> 00:17:55,700
naar het werk kunnen komen.

286
00:17:55,833 --> 00:17:58,233
Een cafetariaplan integreren
sluit daarbij aan

287
00:17:58,367 --> 00:18:03,000
om die flexibiliteit te geven. Dat heeft
een positieve impact op uw duurzaamheid.

288
00:18:03,833 --> 00:18:05,633
Leveranciers bevragen
naar duurzaamheidsaanpak.

289
00:18:05,767 --> 00:18:10,267
Puur de vraag stellen zorgt er al voor
dat mensen interesse krijgen

290
00:18:10,400 --> 00:18:13,133
en daarover gaan nadenken.
Ze hebben misschien geen antwoord,

291
00:18:13,267 --> 00:18:16,500
maar de vraag stellen
zorgt voor de verandering.

292
00:18:16,633 --> 00:18:18,833
Een CO2-analyse scope 1 en 2.

293
00:18:18,967 --> 00:18:22,933
Scope 1, uw panden en wagens.
Scope 2, uw energie.

294
00:18:23,067 --> 00:18:26,233
Dat zorgt ervoor dat je te weten komt
wat je uitstoot

295
00:18:26,367 --> 00:18:28,433
en wat je eraan kunt doen.

296
00:18:29,000 --> 00:18:33,200
En natuurlijk ook uw gebouwen analyseren

op energieperformantie en gebruik.

297

00:18:33,333 --> 00:18:35,300

Duurzaamheid heeft heel veel
met energie te maken,

298

00:18:35,433 --> 00:18:39,100

dus de vraag is: Hoe kun je
je energieconsumptie reduceren

299

00:18:39,233 --> 00:18:41,733

om ervoor te zorgen
dat je enerzijds minder impact hebt

300

00:18:41,867 --> 00:18:45,300

en anderzijds ook
op je portefeuille minder impact hebt.

301

00:18:46,000 --> 00:18:48,400

Dit wordt binnenkort
ook meer en meer verplicht.

302

00:18:48,533 --> 00:18:52,100

In België zijn er een aantal wetgevingen
die energie-audits verplicht gaan maken

303

00:18:52,233 --> 00:18:56,833

de komende jaren. Dus beter vroeg beginnen,
zodat je al weet wat je moet doen.

304

00:18:57,567 --> 00:18:59,367

Natuurlijk ook sociaal durven te kijken.

305

00:18:59,500 --> 00:19:04,633

Dus niet alleen over CO2, maar ook naar
hoe het zit met de mensen in je organisatie.

306

00:19:05,200 --> 00:19:10,067

Het derde niveau is
het meest verregaande in deze opzet,

307

00:19:10,200 --> 00:19:12,200

waarbij we zeggen:

Stel een duurzaamheidsmanager aan.

308

00:19:12,333 --> 00:19:15,967

Stel een verantwoordelijke voor duurzaamheid in je bedrijf aan, die dat overziet

309

00:19:16,100 --> 00:19:20,633

en die rechtstreeks aan de eigenaar of CEO rapporteert.

310

00:19:20,767 --> 00:19:23,333

Doe een CO2-analyse scope 1, 2 en 3.

311

00:19:23,467 --> 00:19:26,500

Drie wil zeggen:
al je leveranciers en klanten meepakken

312

00:19:26,633 --> 00:19:29,167

om zo het totale beeld in kaart te brengen.

313

00:19:29,300 --> 00:19:33,433

Een strategie ontwikkelen met verschillende scenario's naar klimaatneutraliteit,

314

00:19:33,567 --> 00:19:36,867

indachtig dat doel van Europa en al die wetgevingen.

315

00:19:37,000 --> 00:19:40,267

En dan een 'milieu, maatschappelijk en bestuur'-structuur integreren,

316

00:19:40,400 --> 00:19:43,667

zodat je aan alle elementen van duurzaamheid kunt gaan werken

317

00:19:43,800 --> 00:19:45,833

en daar zelfs over gaat rapporteren

318

00:19:45,967 --> 00:19:49,267

in een combinatie van interne en externe communicatie.

319
00:19:49,400 --> 00:19:51,600
Allemaal acties,
maar dan ben je al verder aan het gaan.

320
00:19:51,733 --> 00:19:56,533
Als jullie met niveau 1 en 2 beginnen,
zou ik al zeer onder de indruk zijn.

321
00:19:57,300 --> 00:19:59,833
Dat zijn allemaal zaken en...

322
00:19:59,967 --> 00:20:03,933
Ook kun je dat doorvertalen naar
bijvoorbeeld een duurzaam aankoopbeleid.

323
00:20:04,067 --> 00:20:07,200
Nu, als ik dat samenvat, gaat het over:

324
00:20:07,333 --> 00:20:12,467
Vermijd energie opgewekt in kolencentrales.
Investeer in schone, hernieuwbare energie.

325
00:20:12,600 --> 00:20:18,133
Decarboniseer uw gebouwen. Gebruik
dus geen fossiele brandstoffen meer.

326
00:20:18,267 --> 00:20:23,033
Reduceer plastic. Shift naar elektrische
wagens. Stimuleer openbaar vervoer.

327
00:20:23,167 --> 00:20:26,867
Vermijd vliegen. Vliegen is vijf keer
zo schadelijk als met de wagen reizen.

328
00:20:27,000 --> 00:20:31,167
Stimuleer biodiversiteit.
Reduceer voedselverspilling en -afval.

329
00:20:31,300 --> 00:20:33,733
Eet meer planten en minder vlees en vis.

330
00:20:33,867 --> 00:20:37,433

Dat zijn allemaal zaken die je in je bedrijf en thuis kunt toepassen.

331

00:20:37,567 --> 00:20:41,233

Maar ook voor jullie als persoon zijn er een paar stappen tot een duurzamer leven

332

00:20:41,367 --> 00:20:43,300

waarmee jullie morgen aan de slag kunnen gaan.

333

00:20:43,433 --> 00:20:46,733

Voor ons is dat ook van niets doen naar nul CO2 op persoonlijk niveau

334

00:20:46,867 --> 00:20:51,067

op het eerste niveau: Switchen van energievoeder thuis. Kan evengoed.

335

00:20:51,200 --> 00:20:54,633

Zonnepanelen leggen.
Nog altijd een nuttige investering.

336

00:20:54,767 --> 00:20:59,633

Afval recycleren thuis. Even goed.
Minder vlees eten thuis.

337

00:20:59,767 --> 00:21:02,500

Ook niet altijd alles opnieuw kopen.
Dat klinkt misschien stom,

338

00:21:02,633 --> 00:21:07,567

maar dat is een van de belangrijkste zaken.
Niets uitstoten door niets te doen.

339

00:21:08,233 --> 00:21:09,867

Ik hoop dat ik jullie hiermee

340

00:21:10,000 --> 00:21:13,700

een korte intro tot duurzaamheid en klimaatverandering heb kunnen geven.

341

00:21:13,833 --> 00:21:17,333

Ik bedank jullie alvast
voor jullie aandacht

342

00:21:17,467 --> 00:21:21,700

en ik hoop dat jullie allemaal samen kiezen
voor een duurzame toekomst.

343

00:21:22,067 --> 00:21:23,833

Top. Dank u, Sebastiaan.

- Graag gedaan.

344

00:21:23,967 --> 00:21:28,400

Superinteressant om toch wel
een aantal harde feiten mee te krijgen

345

00:21:28,533 --> 00:21:30,833

vanuit een wetenschappelijk standpunt,

346

00:21:30,967 --> 00:21:35,767

maar dan ook praktisch te kijken naar
wat ik als persoon of als bedrijf kan doen.

347

00:21:35,900 --> 00:21:39,300

Ik denk dat we allemaal
voor onszelf moeten uitmaken

348

00:21:39,433 --> 00:21:43,000

tot hoever we kunnen gaan
en waar onze prioriteiten liggen.

349

00:21:43,400 --> 00:21:49,133

Hetgeen mij heel hard opvalt,
is dat het vijf na twaalf is.

350

00:21:49,267 --> 00:21:52,467

Het is toch heel negatief als het ware.

351

00:21:53,100 --> 00:21:56,100

Wat is dan het positieve?
Zie jij als wetenschapper zaken vandaag

352

00:21:56,233 --> 00:22:00,333

waarvan we kunnen zeggen:

Daar schijnt toch een lichtpuntje.

353

00:22:00,467 --> 00:22:03,000

Het is heel gemakkelijk of gevaarlijk
om te denken:

354

00:22:03,133 --> 00:22:07,500

dit is een heel schadelijk verhaal
en het gaat niet meer werken.

355

00:22:07,633 --> 00:22:10,100

Integendeel, we zien
dat er heel veel aan het bewegen is

356

00:22:10,233 --> 00:22:14,600

en dat 70 of 80 procent
van de oplossingen al bestaan.

357

00:22:14,733 --> 00:22:16,000

Het is een kwestie van het te doen.

358

00:22:16,133 --> 00:22:19,300

Er is geen onduidelijkheid meer
over wat er moet gebeuren.

359

00:22:19,433 --> 00:22:21,533

Het is nu een kwestie van het te doen.

360

00:22:21,667 --> 00:22:23,267

We zijn als maatschappij heel goed
in dingen doen,

361

00:22:23,400 --> 00:22:27,167

dus we moeten het gewoon beginnen uit te
voeren en dan is daar echt wel nog een plan.

362

00:22:27,300 --> 00:22:31,233

We gaan nog een paar interessante jaren
tegemoet, maar het probleem is oplosbaar

363

00:22:31,367 --> 00:22:32,667

als we dat samen aanpakken.

364

00:22:32,800 --> 00:22:36,767

Dus iedereen heeft wel degelijk
een rol te spelen en het begint bij jezelf.

365

00:22:36,900 --> 00:22:38,633

Begin bij jezelf, begin bij je bedrijf.

366

00:22:38,767 --> 00:22:41,400

Bij jezelf heb je kleinere acties,
zoals in je huis.

367

00:22:41,533 --> 00:22:45,133

Bij je bedrijf heb je al meer impact
en heb je ook het beleid dat mee moet.

368

00:22:45,267 --> 00:22:47,000

Versta me niet verkeerd.
Beleid is belangrijk,

369

00:22:47,133 --> 00:22:50,600

maar dat beleid is er, dus nu is de vraag:
Hoe gaan we daar in mee?

370

00:22:51,067 --> 00:22:55,300

Oké, duidelijk. Ik krijg een aantal vragen
van aandachtige kijkers.

371

00:22:55,433 --> 00:22:57,800

Dank u om met zo veel aanwezig te zijn.

372

00:22:57,933 --> 00:23:01,233

We gaan kijken om er toch nog
een paar te kunnen stellen.

373

00:23:02,933 --> 00:23:06,400

Kun je de duurzaamheidsscore van bedrijven
ergens terugvinden?

374

00:23:06,533 --> 00:23:10,100

Zijn er websites die aangeven
welke bedrijven duurzamer zijn dan andere?

375

00:23:10,233 --> 00:23:15,167
Om misschien als consument dan toch
een bepaalde reflectie te hebben.

376
00:23:15,300 --> 00:23:20,300
Ja, goeie vraag. Zeker wel.
Per industrie bestaan er websites van.

377
00:23:20,433 --> 00:23:24,233
Als we kijken naar de hotelsectorindustrie,
heb je de Green Key.

378
00:23:24,367 --> 00:23:28,433
Dat is een model om te kijken naar hotels
zelf. Daar kun je een overzicht vinden.

379
00:23:28,567 --> 00:23:33,933
Als we kijken naar bedrijven zelf,
heb je bedrijven die rapporteren op EcoVadis

380
00:23:34,067 --> 00:23:36,900
of op CDP, dat staat
voor Carbon Disclosure Project,

381
00:23:37,033 --> 00:23:38,233
wat hun score is.

382
00:23:38,367 --> 00:23:41,033
Of als ze een B Corp certificaat hebben,
dan weet je:

383
00:23:41,167 --> 00:23:46,267
die scoren echt fantastisch op duurzaamheid
en die zijn daar volledig mee aan de slag.

384
00:23:46,667 --> 00:23:52,333
Oké. Ik weet ook dat er restaurants zijn
met een groene ster om plantaardig...

385
00:23:52,467 --> 00:23:56,100
Dat is ook natuurlijk een volgende stap.
- Exact.

386

00:23:56,233 --> 00:23:59,067
Ja. Keigoed. Nog een vraagje.

387
00:23:59,967 --> 00:24:03,900
Kun je voor jezelf ook je eigen CO2 meten?

388
00:24:04,033 --> 00:24:08,067
Is er een tool om zelf te bepalen
hoeveel CO2 je uitstoot?

389
00:24:08,200 --> 00:24:10,800
Absoluut. Als je naar Google gaat

390
00:24:10,933 --> 00:24:14,467
en je zoekt
op 'CO2 voetafdruk persoonlijk berekenen',

391
00:24:14,600 --> 00:24:19,167
vind je heel snel een aantal modellen
die daarop wijzen.

392
00:24:19,300 --> 00:24:24,867
Uit Nederland is er ook een heel interessant
model, genaamd Duurzamer Leven.

393
00:24:25,000 --> 00:24:29,400
Dat gaat alles berekenen, ook hoeveel
planeten er bijvoorbeeld nodig zouden zijn

394
00:24:29,533 --> 00:24:32,933
als iedereen zoals jou zou leven.
En het geeft ook effectief tips.

395
00:24:33,100 --> 00:24:36,600
Dat is soms confronterend, maar
je leert er in ieder geval wel iets van.

396
00:24:36,733 --> 00:24:41,333
Oké, misschien tijd om geconfronteerd
te worden met de realiteit.

397
00:24:41,467 --> 00:24:46,433
Nog een laatste vraag van Alain,

als ik me niet vergis.

398

00:24:46,567 --> 00:24:49,033

Het zou mooi zijn
als er een wettelijk kader zou komen

399

00:24:49,167 --> 00:24:51,367

om elk bedrijf
een duurzaamheidsscore te geven.

400

00:24:51,500 --> 00:24:54,367

Spreekt we dan de politiek aan
of hoe zie jij dat juist?

401

00:24:54,500 --> 00:24:58,333

Ja, dat is inderdaad een politieke vraag.

402

00:24:58,467 --> 00:25:01,233

Die duurzaamheidsscore
is er nog niet helemaal,

403

00:25:01,367 --> 00:25:06,867

maar die wetgeving, die CSRD
die ik aanhaalde, komt daar dichtbij.

404

00:25:07,000 --> 00:25:09,800

Iedereen zal dat op dezelfde manier
moeten rapporteren

405

00:25:09,933 --> 00:25:11,967

en dat wordt ook transparant gemaakt.

406

00:25:12,100 --> 00:25:15,567

In die mate zelfs dat als bedrijven
dat niet degelijk invullen,

407

00:25:15,700 --> 00:25:18,667

daar boetes uit voortkomen
of zelfs publieke aankondigingen

408

00:25:18,800 --> 00:25:23,767

dat bedrijven aan greenwashing doen of
gewoon geen duurzame praktijken uitoefenen.

409

00:25:23,900 --> 00:25:27,000

Dus eigenlijk wordt er een model
ontwikkeld op Europees niveau

410

00:25:27,133 --> 00:25:30,667

om die transparantie te bieden
en zo een stempel te geven

411

00:25:30,800 --> 00:25:34,200

van positief of negatief
voor onze leefomgeving.

412

00:25:34,333 --> 00:25:37,300

Oké. Hebben we nog tijd voor één vraagje?
Ik kijk naar de regie.

413

00:25:37,433 --> 00:25:40,133

Fantastisch, want het is
een heel pertinente vraag,

414

00:25:40,267 --> 00:25:44,967

echt een case, van Gwendoline.
Ik lees eventjes voor.

415

00:25:45,433 --> 00:25:49,767

We zijn een touroperator
en dus vliegen blijft een issue.

416

00:25:49,900 --> 00:25:52,400

Maar als we toerisme niet ondersteunen,

417

00:25:52,533 --> 00:25:56,300

dan ziet het er voor een heel groot deel
van de wereld niet goed uit,

418

00:25:56,433 --> 00:25:58,933

omdat heel veel landen,
onder andere in Azië,

419

00:25:59,067 --> 00:26:02,033

economisch toerisme nodig hebben
om te leven.

420

00:26:02,167 --> 00:26:06,133

Hoe kunnen we dat dan verantwoorden?

- Dat is een heel moeilijke vraag.

421

00:26:06,267 --> 00:26:10,000

Eigenlijk kom je met die vraag
in de kern van het probleem.

422

00:26:10,133 --> 00:26:13,000

Hoe brengen we die economie
in balans met ecologie?

423

00:26:13,133 --> 00:26:15,700

En eigenlijk zit daar
een grote zoektocht achter.

424

00:26:15,833 --> 00:26:20,867

Kunnen we ons gedrag aanpassen
zonder onze economie te vernietigen,

425

00:26:21,000 --> 00:26:24,767

waardoor de levensstandaard afbreekt
en er andere problemen komen?

426

00:26:24,900 --> 00:26:29,533

Dat is een zoektocht waar ik niet per se
het antwoord op heb in alle transparantie.

427

00:26:29,667 --> 00:26:33,200

Maar het gaat eigenlijk
over die continue afweging en balans.

428

00:26:33,333 --> 00:26:35,667

Er wordt dus ook gesproken
over een transitie.

429

00:26:35,800 --> 00:26:39,367

Het is niet de bedoeling
dat we morgen allemaal stoppen met reizen

430

00:26:39,500 --> 00:26:42,800

en dat dat dan een negatief effect heeft in

veel landen die geen toerisme meer hebben

431

00:26:42,933 --> 00:26:44,767
en dus economisch achteruitgaan.

432

00:26:44,900 --> 00:26:48,400
Het gaat er eigenlijk net over
hoe we dat transport kunnen aanpassen

433

00:26:48,533 --> 00:26:52,367
op manieren waarop het
toch nog degelijk gebeurt.

434

00:26:52,500 --> 00:26:56,500
In de reisindustrie heb je bijvoorbeeld
het concept van Travellife.

435

00:26:56,633 --> 00:26:58,100
Ik weet niet of je dat kent,

436

00:26:58,233 --> 00:27:01,533
maar Travellife is een model
dat daar net mee aan de slag gaat.

437

00:27:01,667 --> 00:27:05,700
Je kunt er je operaties mee doorlichten
om het zo duurzaam mogelijk te doen.

438

00:27:05,833 --> 00:27:09,167
En je doet dat stap voor stap.

439

00:27:09,333 --> 00:27:11,867
Het zal sowieso wel een uitdaging zijn.

440

00:27:12,000 --> 00:27:14,867
Enerzijds heb je het idee
dat als je acties gaat ondernemen

441

00:27:15,000 --> 00:27:19,400
die duurzaam zijn, die misschien
een negatieve economische impact hebben.

442

00:27:19,533 --> 00:27:22,100
Het probleem is dat
als we geen acties ondernemen,

443
00:27:22,233 --> 00:27:25,500
de negatieve impact economisch gezien
vele malen groter zal zijn,

444
00:27:25,633 --> 00:27:27,900
omdat we dan zaken moeten herstellen.

445
00:27:28,033 --> 00:27:34,000
Om een kort voorbeeld te geven,
de twee dagen regen twee jaar geleden

446
00:27:34,133 --> 00:27:39,967
in Limburg, Wallonië en Duitsland, kostte
de Belgische economie 2,5 miljard euro.

447
00:27:40,100 --> 00:27:44,000
Wij hebben simpelweg niet zoveel geld
om jaarlijks zulke schade te herstellen.

448
00:27:44,133 --> 00:27:48,267
Dus de herstellkost gaat economisch gezien
nog veel meer schade toebrengen

449
00:27:48,400 --> 00:27:52,400
dan nu potentieel acties te ondernemen
die die transitie in gang zetten.

450
00:27:52,533 --> 00:27:55,267
Dat is een belangrijke reflectie
om te maken.

451
00:27:55,400 --> 00:27:59,567
Het gaat niet betaalbaar zijn
om alles te herstellen.

452
00:27:59,700 --> 00:28:05,433
Als in West-Vlaanderen de grond uitdroogt
waardoor je gigantisch veel schade hebt

453

00:28:05,567 --> 00:28:10,067
van planten en groenten
die niet meer groeien,

454
00:28:10,200 --> 00:28:14,433
dan is dat onvoorstelbaar qua economische
impact. Die zal vele malen groter zijn.

455
00:28:14,567 --> 00:28:17,933
Dat is natuurlijk ook een balans
om mee te nemen.

456
00:28:18,400 --> 00:28:22,033
Oké. Sebastiaan, ongelooflijk bedankt.
Heel veel stof tot nadenken.

457
00:28:22,167 --> 00:28:25,767
Ik wil jullie ook allemaal bedanken
om hier aanwezig te zijn.

458
00:28:25,900 --> 00:28:28,500
Heel mooi dat iedereen
daar toch wel mee bezig is.

459
00:28:28,633 --> 00:28:31,367
Ik wens jullie een fantastische zomer toe

460
00:28:31,500 --> 00:28:34,900
en kijk ernaar uit
om jullie in het najaar terug te zien

461
00:28:35,033 --> 00:28:38,867
op een van onze volgende Learning Snacks.
Tot zeer snel.

462
00:28:39,000 --> 00:28:40,300
Dank u wel.